

Webinar

Data spaces - nye standarder på vej

27. august 2024

Webinar-deltagelse

- Webinaret bliver optaget og efterfølgende delt.
- Sluk kameraet hvis I ikke ønsker at være med på optagelsen.
- Husk at slukke for mikrofonen.
- Ræk hånden op hvis du har spørgsmål.
- Brug chatfunktionen ved tekniske problemer.

Program

1. Velkommen, v. Bjørn Hvidtfeldt, Dansk Standard
2. Intro til standardisering af data spaces, v. Bjørn Hvidtfeldt, Dansk Standard
3. EU-lovgivning og ny standardiseringsanmodning, v. Adam Arndt, Digitaliseringsstyrelsen
4. Afrunding og næste skridt, v. Bjørn Hvidtfeldt, Dansk Standard

2. Intro til standardisering af data spaces, v. Bjørn Hvidtfeldt, Dansk Standard

Om Dansk Standard

Hvem er Dansk Standard

- Danmarks officielle standardiseringsorganisation
- Erhvervsdrivende fond, grundlagt i 1926
- 199 medarbejdere (april 2024)
- Erhvervspolitisk partnerskab med Erhvervsministeriet

Vi er medlem af:

En stærk platform af solide brands:

Hvad er en standard?

Standarder er:

1. Et frivilligt markedsinstrument
2. Konsensusdrevet
3. Vedtaget af anerkendt organ

Standarder kan stille krav til:

Konstruktion

Fx papirformater, gevind, dataformater

Systemer

Fx kvalitetsstyring, risikoanalyse, miljøledelse

Ydeevne

Fx brudstyrke, sikkerhed, ergonomi, støj og stråling

Symboler

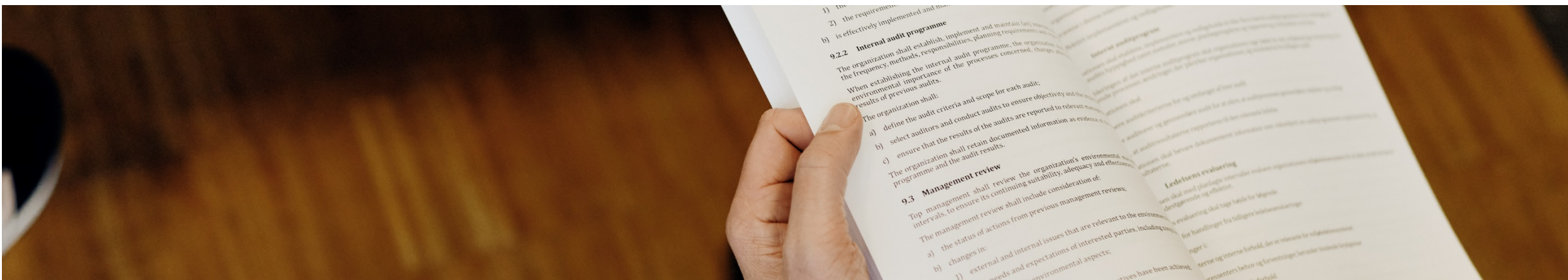
Fx piktogrammer for toilet, nødudgang, rygeforbud

Terminologi

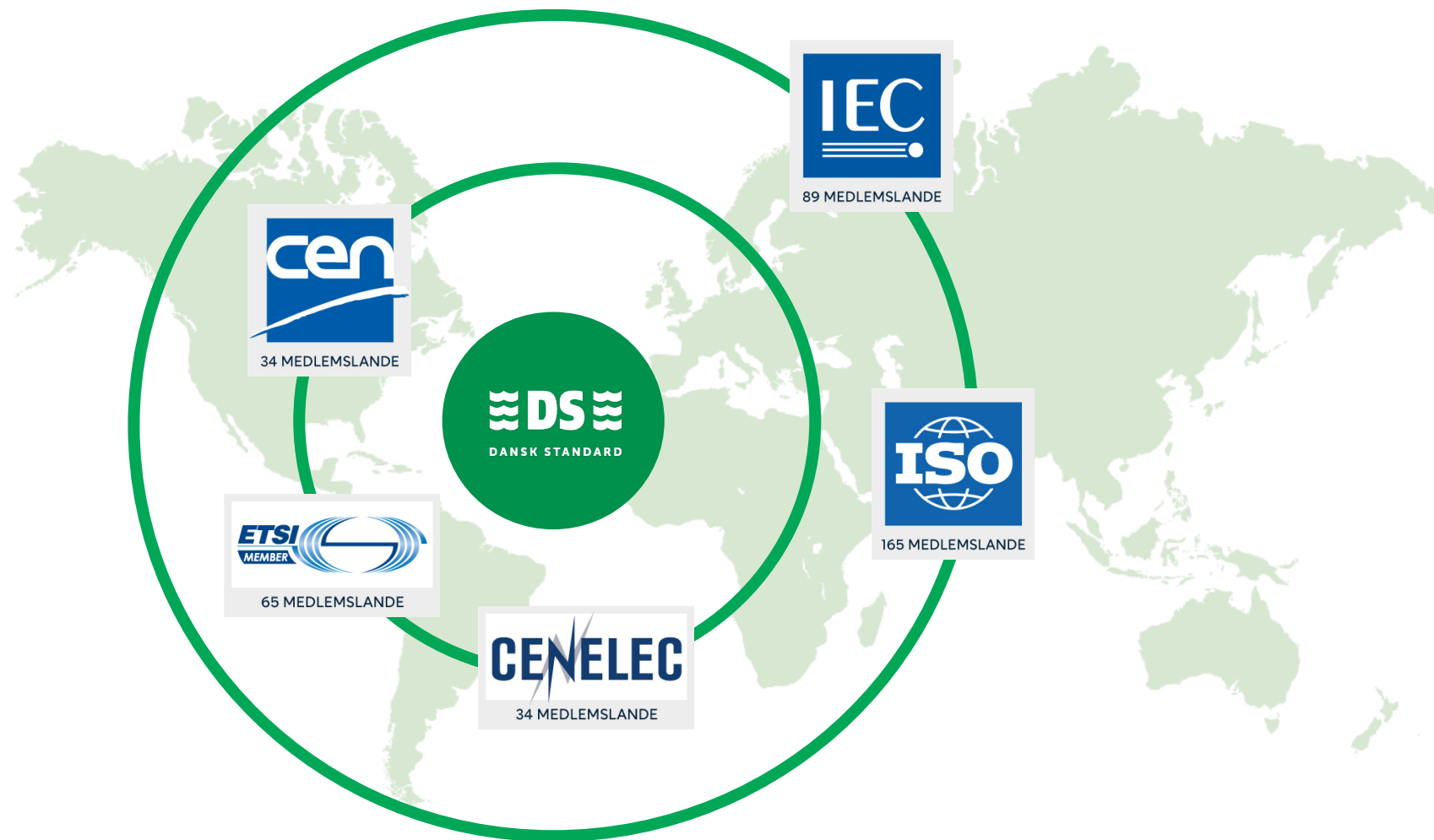
Fx korrekt definition af en elektrode eller et statistisk begreb

Metoder

Fx til kemiske analyser eller prøvning og dokumentation af teknologier.

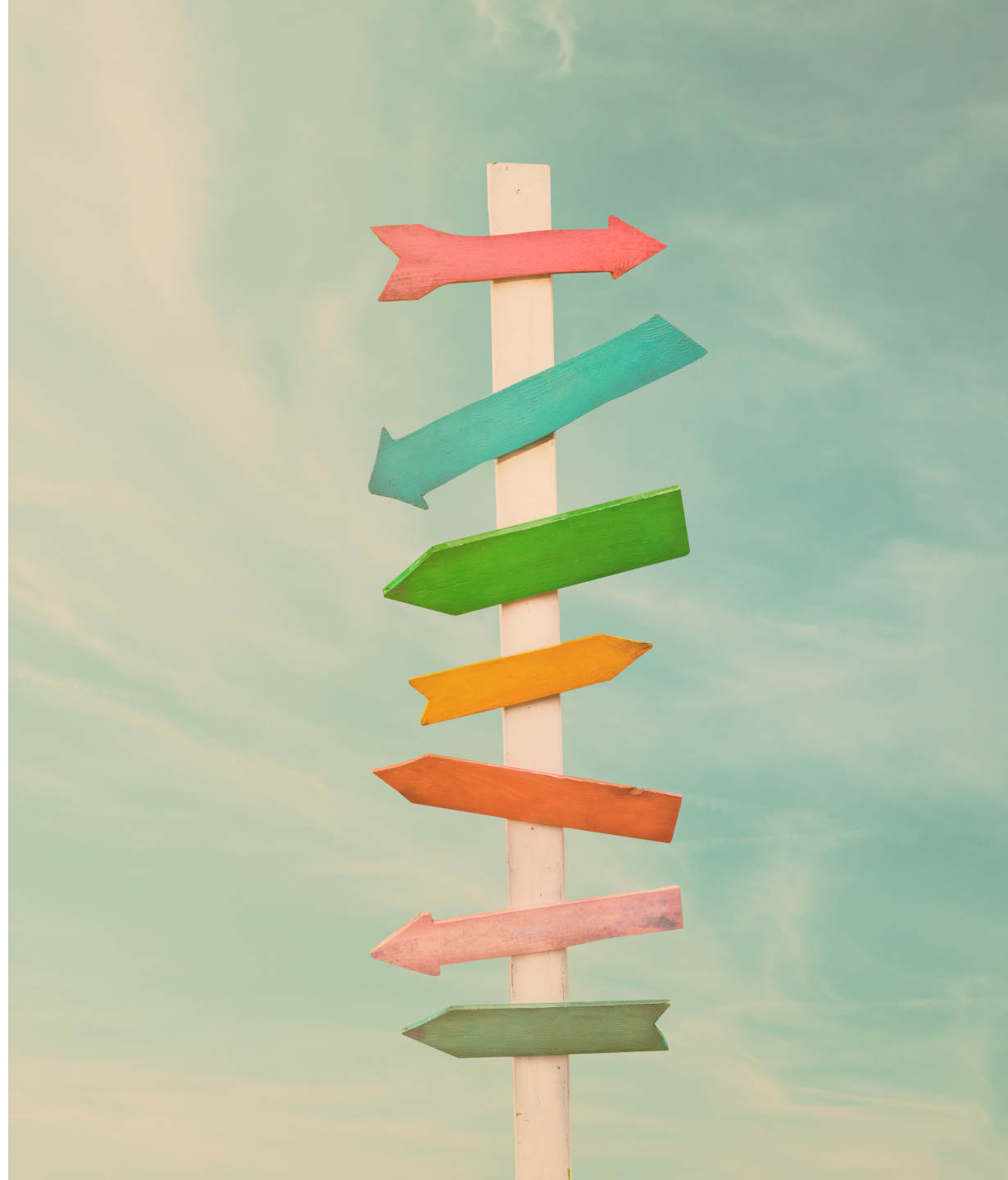

Dansk Standard er indgangen til standardisering – både europæisk og internationalt

Budskaber i dagens webinar

- Standardisering inden for data, datadeling mv. har været i gang længe.
- Det nye: EU har udviklet ny datalovgivning. Lovgivningen skal understøttes af standarder.
- Standardiseringsarbejdet begynder nu.

EU-lovgivning: Hvad er det?

Omkring halvdelen af dansk lovgivning har ophæng i EU-lovgivning

Tre typer af lovgivningsmæssige retsakter:

Forordninger (Regulation)

- Direkte virkning
- Bindende
- Ofte udmøntning i delegerede retsakter og/eller gennemførelsesretsakter

Direktiver (Directives)

- Skal implementeres i national ret
- Ofte målsætninger
- Ofte udmøntning i delegerede retsakter og/eller gennemførelsesretsakter

Rådsafgørelser (Council decision)

- Direkte bindende for definerede
- Sjældent relevant

Hvad så med standarder? Lovgiverne kan vælge at henvise til standarder i lovgivning og bede standardiseringsorganisationerne om at lave nye (harmoniserede) standarder til at understøtte implementering og anvendelse af lovgivningen.

Standardiseringsanmodning under forhandling

REFERENCE

Dataforordningen (COM/
2022/68 final)

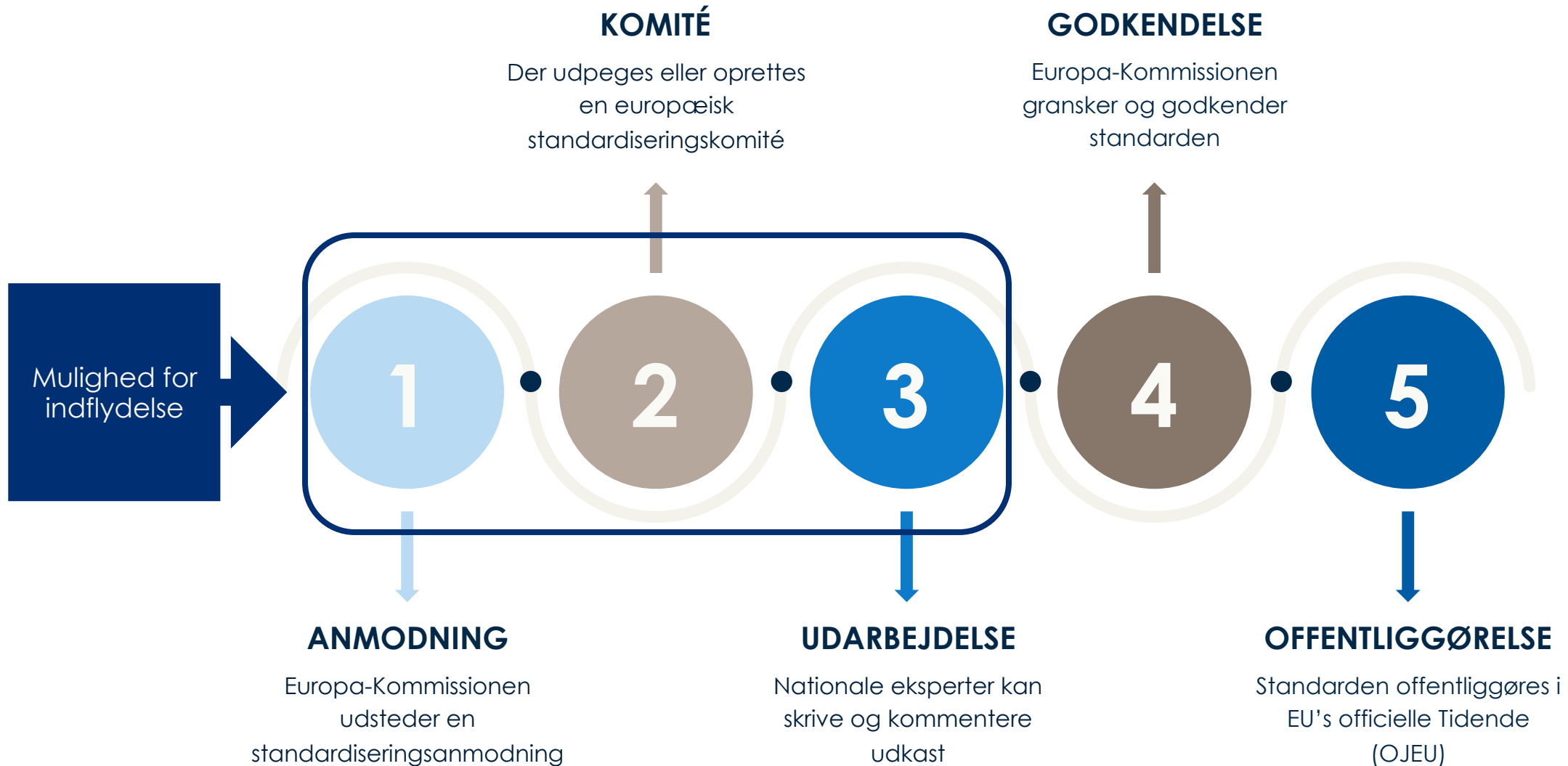
FORMÅL

Udvikle standarder,
specifikationer og
retningslinjer for
interoperabilitet af data
og datadeling.

Table 1: List of new European standards and European standardisation deliverables to be drafted and deadlines for their adoption

Reference information		Deadline for the adoption by the ESOs
1.	Harmonised standard on trusted data transactions	9 months after notification of this decision to the ESOs.
2.	European standard(s) and/or European standardisation deliverable(s) on an implementation framework for data catalogue (DCAT) profiles and extensions	12 months after notification of this decision to the ESOs.
3.	European standard(s) and/or European standardisation deliverable(s) on an implementation framework for trusted ontologies and data models	15 months after notification of this decision to the ESOs.
4.	European standard(s) and/or European standardisation deliverable(s) on quality assessment of internal data governance processes	18 months after notification of this decision to the ESOs.
5.	European standard(s) and/or European standardisation deliverable(s) on maturity assessment of Common European Data Spaces	9 months after notification of this decision to the ESOs.

Fra EU-lovgivning til standard

Hvordan udvikles harmoniserede standarder

- Udpege eksisterende standarder
- Reviderede eksisterende standarder
- Udarbejde nye standarder

Identificerede udfordringer

Europæiske eksperter har peget på følgende udfordringer:

- Uklarheder ift. scope af standardiseringsanmodningen.
- Deadlines er meget skarpe.
- Behov for at inddrage flere videnspersoner og samarbejde med eksisterende indsatser på området.

Ny CEN-CLC/ JTC on 'Data management, Dataspaces, Cloud and Edge'

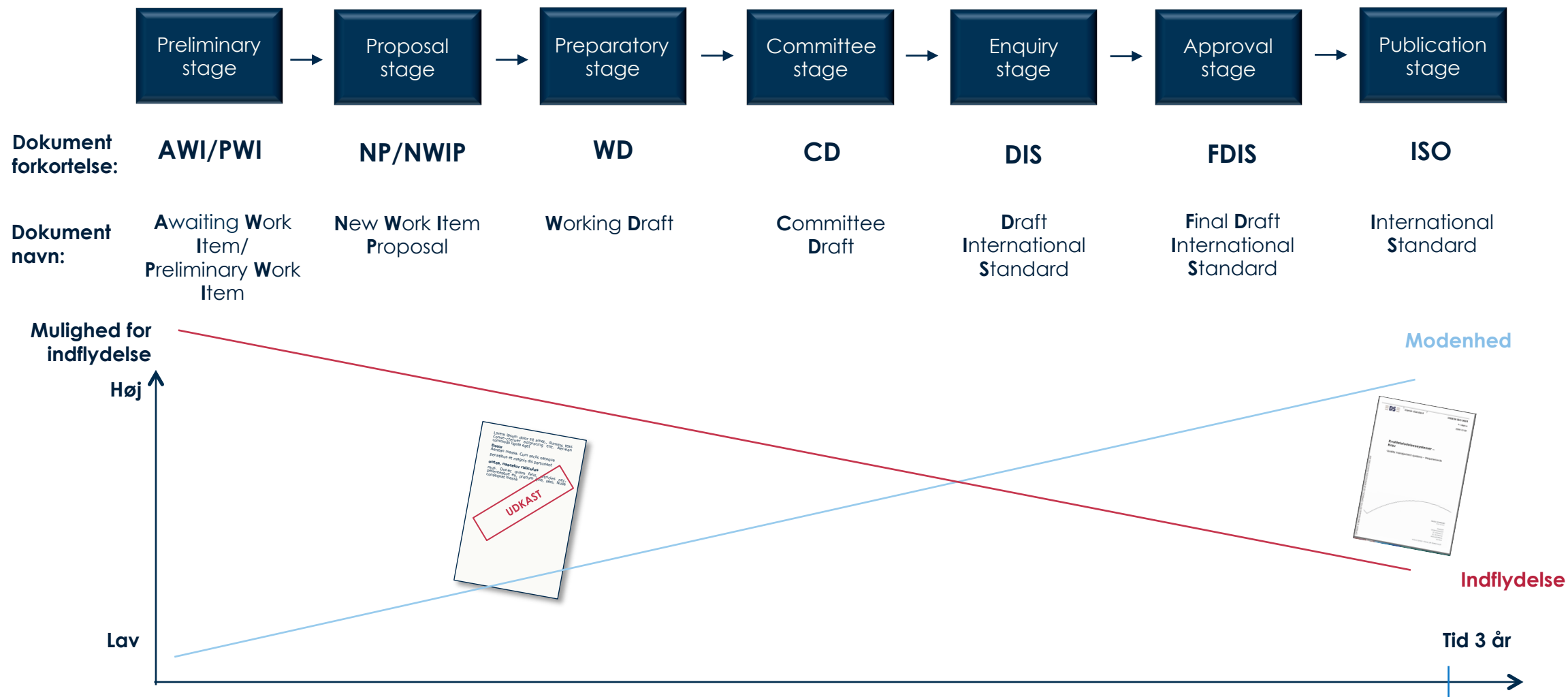
Scope

standardization in the area of data management, dataspaces, cloud and edge, including:

- data governance, data quality and data lifecycle management;
- interoperability, portability and switch ability;
- organizational frameworks and methodologies, including IT management systems;
- processes and products evaluation schemes;
- smart technology, objects, distributed computing devices, data services.

Mødes første gang 20. september 2024

Udvikling eller revision af standarder

Hvad gør vi nu

Indtil nu: Ad hoc-gruppe

- Dansk Standard har oprettet en midlertidig dansk ad hoc-gruppe, hvor vi koordinerer danske holdninger og deltager i den nuværende europæiske Standardisation Request Ad Hoc Group (SRAHG).

Fremadrettet: Standardiseringsudvalg

- Dansk Standard opretter et nyt udvalg for standardisering af data spaces og data management.
- Deltagelse i standardiseringsudvalget er betalingspålagt.
- Ad hoc-gruppen bliver nedlagt.

3. Standardiseringsanmodning og EU-lovgivning, v. Adam Arndt, Digitaliseringsstyrelsen

CE

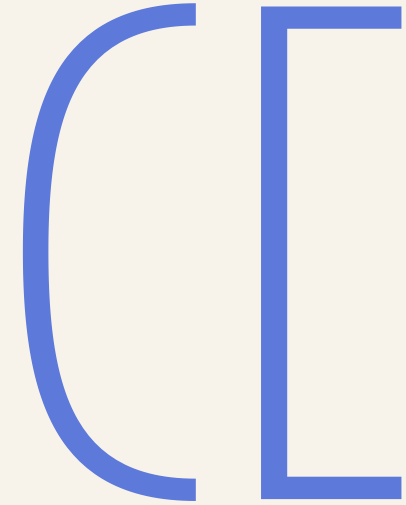
27. august.

Data spaces og standardisering, 2024

EU-regulering om data spaces

- Åbne data-direktivet og HVD-gennemførelsesforordningen
- Datastyringsforordningen (DGA)
- Dataforordningen (DA)
- Det europæiske sundheds-data space (EHDS)
- Og selvfølgelig GDPR, eIDAS, NIS2, PSD2, INSPIRE, ITS osv. osv...

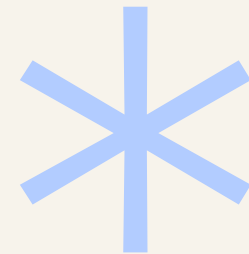
Datastyringsforordningen (DGA)

Videreanvendelse af beskyttede offentlige data

Dataformidlingstjenester

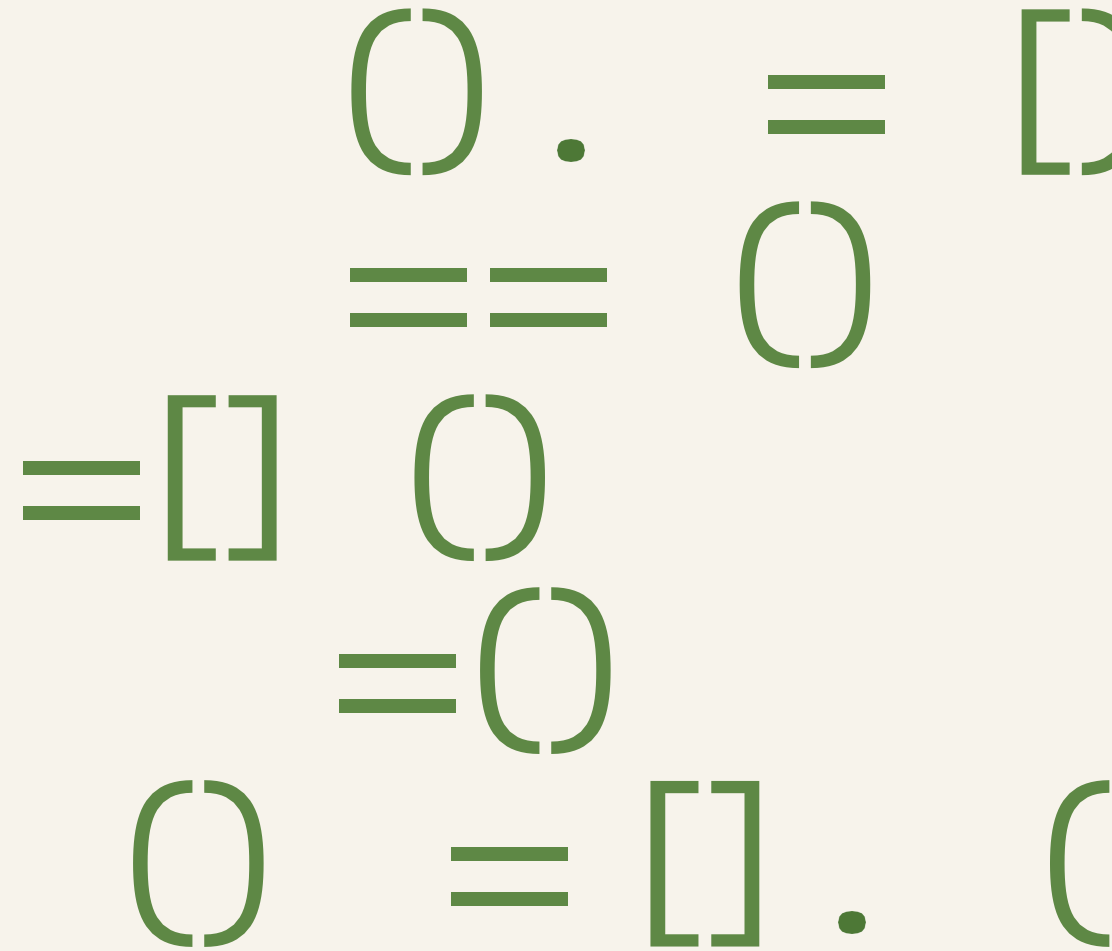
Dataaltruisme

Det europæiske datainnovationsråd

Datastyringsforordningen (DGA)

- Bestemmelser tilsvarende PSI (åbne data), som gælder for beskyttede offentlige data inkl. persondata.
- Introducerer begrebet dataformidlingstjeneste og stiller krav til udbydere af sådanne tjenester
- Introducerer begrebet dataaltruisme og giver mulighed for, at sådanne organisationer kan få EU-ankendelse
- Etablerer EDIB og de første undergrupper

Dataforordningen (DA)

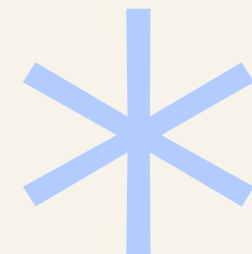
Brugeres adgang
til data fra
forbundne
produkter

Lette skifte af
driftsleverandører

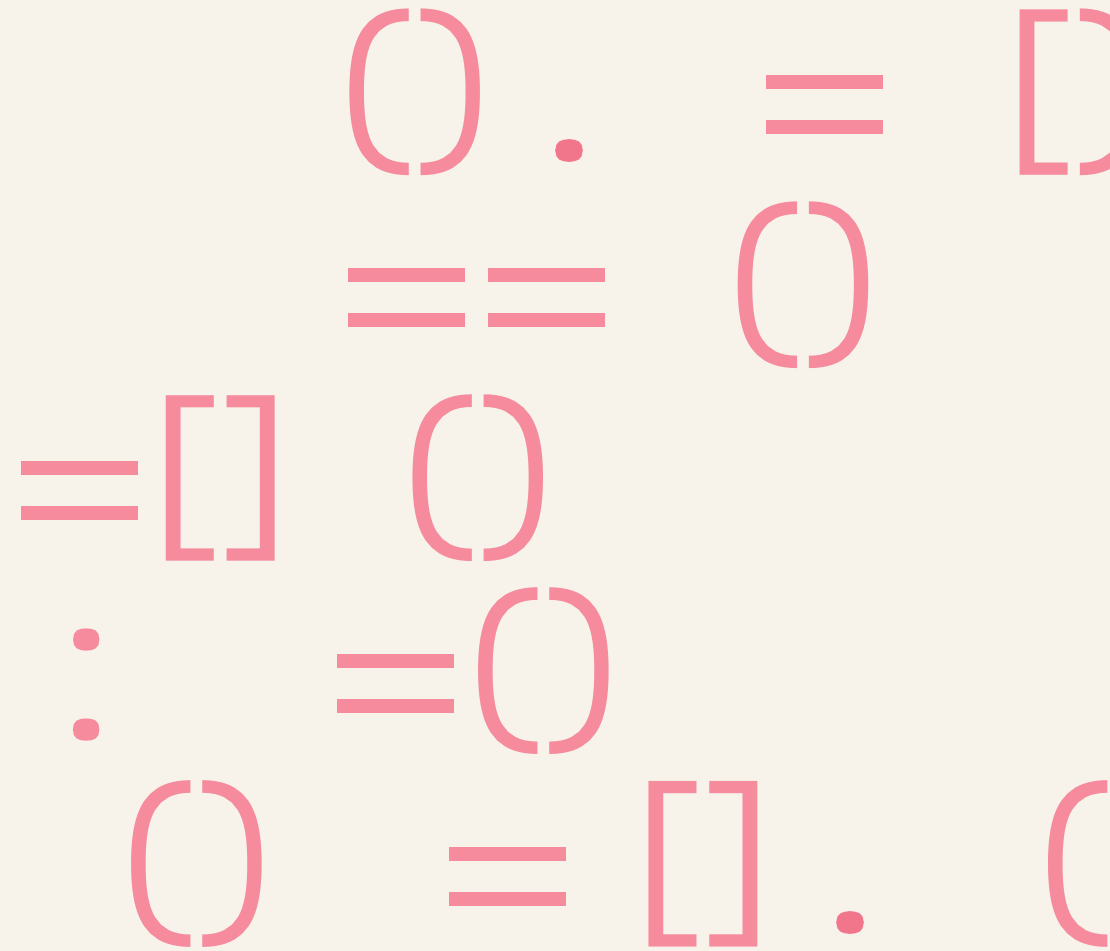
Offentlige
myndigheders
adgang til private
firmaers data

Interoperabilitet i
data spaces

Dataforordningen (DA)

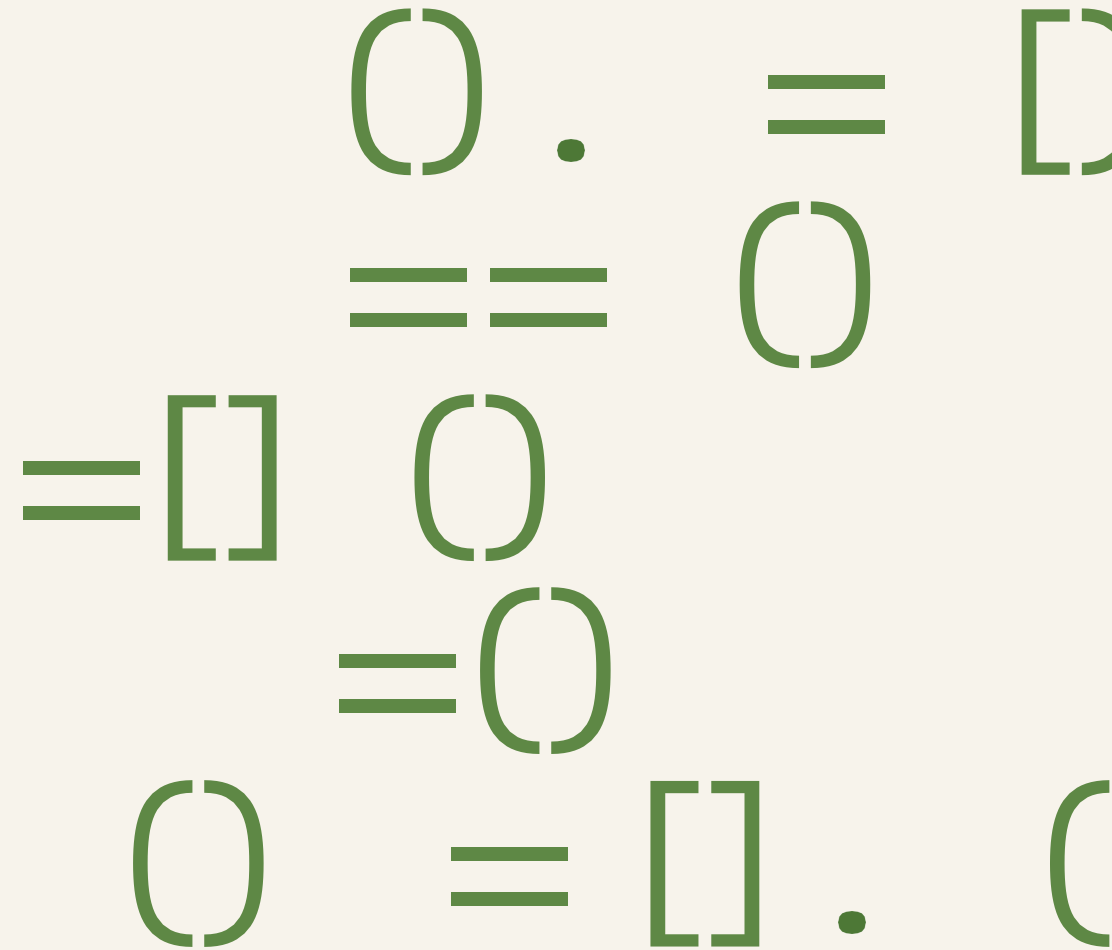
- Krav om, at producenter af forbundne produkter giver brugerne mulighed for at se og videreanvende de data, der skabes ved brugen af produkterne
- Regler, som skal gøre det lettere at skifte driftsleverandør, især mellem cloud-udbydere
- Mulighed for, at offentlige myndigheder kan kræve data udleveret fra private virksomheder i nødsituationer
- Krav til "deltagere i data spaces" om interoperabilitet og dokumentation af deres data.

Det Europæiske datainnovationsråd (EDIB)

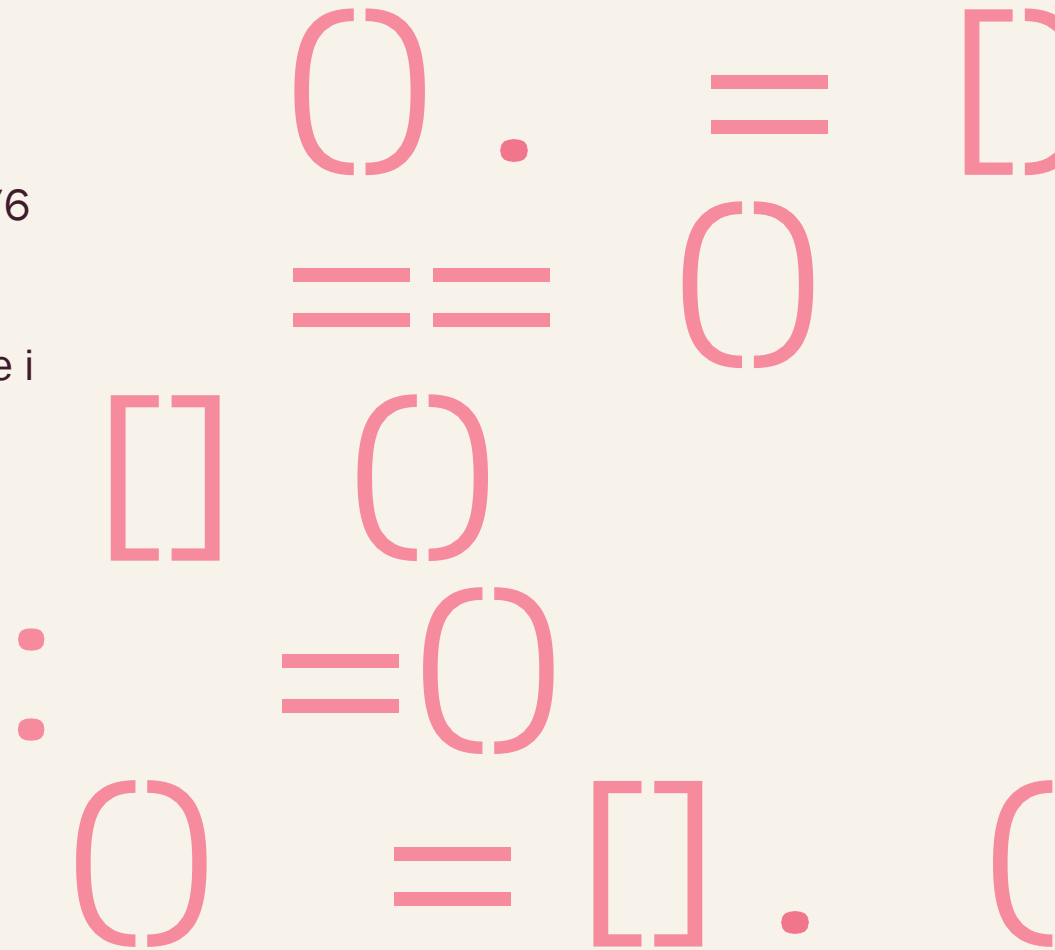
- Etableret under DGA for at bistå Europakommissionen med implementeringen af DGA, DA, AIA, IEA mv.
- DK er repræsenteret af DLM og DIGST
- Undergrupper for
 1. Tilsynsmyndighederne for dataformidling og dataaltruisme under DGA
 2. Tekniske drøftelser om **standardisering**, portabilitet og interoperabilitet
 3. inddragelse af interessenter bestående af relevante repræsentanter for industrien, forskning, den akademiske verden, civilsamfundet, **standardiseringsorganisationer**, relevante fælles europæiske dataområder og andre relevante interessenter og tredjeparter

Der forventes også at blive oprettet en undergruppe for tilsynsmyndighederne ift. DA
- Det er kun tilsynsundergruppen, der pt. er etableret.
- Der er oprettet en ”skyggegruppe”, hvor MS arbejder konkret på fortolkning af DGA.

Standardiseringsanmodning

- Der er en standardiseringsanmodning i høring med intern deadline 20/6
- Standarder i henhold til artikel 33 i DA
 - Det betyder, at det handler om overholdelse af kravene til "deltagere i data spaces" – altså om udstilling af data
- Tager udgangspunkt i fem af de i alt 17 anbefalinger i HLFs rapport om [Data Interoperability](#):
 - **Trusted data transactions**
 - DCAT governance
 - Trusted ontologies and data models
 - Quality assessment of data governance processes
 - Maturity assessment of Common European Data Spaces
- Meget ambitiøse deadlines på 9-18 måneder
- Den første del skal resultere i en harmoniseret standard som kan "garantere" overholdelse af DA-krav.

Digitaliseringsstyrelsens arbejde med data spaces

- Ressortmyndighed for ODD, DGA og DA
- Tilsynsmyndighed for DGA og DA
- DIGST følger udviklingen i EU
 - ift. bl.a. SIMPL, DSSC, Gaia-X mv.
- Matching-fond til medfinansiering af bud på EU-projekter
 - Kan bidrage med op til 50% af den nationale finansiering
- Dansk Data Space Forum
 - Kickoff omkring primo november

4. Afrunding og næste skridt

Næste skridt

- Vi deler slides og optagelse af webinarret.
- Giv besked hvis I er interesserede i at høre mere om mulighederne for at deltage i standardiseringsudvalget.

Kontaktinfo

Bjørn Nørrekjær Hvidtfeldt

Seniorkonsulent

Standardisering | Digital &
Bæredygtighed

E: bnh@ds.dk

T: [39 96 61 54](tel:39966154)

Tomas Lundstrøm

Konsulent

Standardisering | Digital &
Bæredygtighed

E: tol@ds.dk

T: [39 96 62 19](tel:39966219)